

inzonderheid bij het bepalen van de zendingssterreinen en bij het bezetten of verlaten van een bepaalde plaats. (We houden ons thans niet bezig met de vraag of die macht rechtens aan de generale synode toekomt). Maar hoe groot die macht van de generale synode volgens de Z.O. ook is, het initiatief bij het bezetten of verlaten van een bepaalde plaats als zendingspost is naar art. 2 van de Z.O. nog altijd bij de plaatselijke kerk, al heeft dan voorts die kerk wel de toestemming noodig van de generale synode. Maar de generale synode kan nimmer bevelen of uitspreken, dat een kerk een bepaalde post dient te bezetten of te verlaten. Dat zou al te zeer in strijd zijn met art. 85 van de K.O. Wie dan ook tot de overtuiging is gekomen, dat een bepaalde plaats als zendingspost door een kerk bezet of verlaten dient te worden, zal om zijn doel te bereiken, voorstellen aanhangig moeten maken bij de bewuste plaatselijke kerk. Of het zendingswerk op O. Soemba en Savoe beëindigd dient te worden, staat in eerste instantie alleen ter beoordeling aan den kerkeraad van Zwolle.

In aansluiting op het bovenstaande bespreek ik nu het voorstel A. 2. van de part. synode van Friesland, waarin gevraagd wordt dat uitgesproken zal worden: „De voortgaande dienst van het kerkvergaderend werk van Christus dient zelfstandig ter hand te worden genomen door de aldaar door de Geref. Zending geplante kerken”.

Wat hier gevraagd wordt, lijkt mij evenmin juist als het voorstel onder A. 1. Zelfs komt het mij voor, dat de afwijking van den juiststen weg nog grooter is dan bij het voorstel A. 1. Dit springt te meer in het oog, als we er op letten, hoe blijken de verdere voorstellen en de toelichting daarbij de part. synode en haar zendingsdeputaten de kerken van O. Soemba en Savoe beschouwd willen zien. Immers de voorstellers zijn van meening, dat die kerken niet gerekend kunnen worden tot het verband van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Daarom wordt onder B. 1. voorgesteld, dat de Generale Synode tot die kerken het verzoek richtte tot het onderhouden van correspondentie naar art. 86 K.O. Laatstgenoemd artikel handelt over de verhouding met buitenlandsche kerken. Als evenwel de kerken op O. Soemba en Savoe buitenlandsche kerken zijn, waarmee de onze niet in kerkverband leven, maar correspondentie onderhouden of gaan onderhouden, dan is een uitspraak, zooals die gevraagd wordt in A. 2. nog veel minder op haar plaats dan die welke in A. 1. gevraagd werd. Over buitenlandsche kerken heeft de Generale Synode geen enkele zeggenschap. Naar artikel 36 K.O. heeft de Generale Synode zekere zeggenschap over de kerken binnen het kerkverband, in dien zin, dat met inachtneming van het bekende voorbehoud van art. 31 de besluiten van een synode bindend zijn voor de kerken binnen het verband. Maar over buitenlandsche kerken heeft de Generale Synode geen enkele zeggenschap, zoodat zij ook geen besluiten kan nemen om uit te spreken wat die kerken behooren te doen of te laten. Het is bovendien in strijd met art. 30 K.O. omdat een oordeel over de taak van buitenlandsche kerken niet geacht kan worden te behooren tot de kerken der meerdere vergadering in het gemeen. Het voorstel A. 2. is tenslotte in tegenspraak met de eigen toelichting van de particuliere synode, die constateert, dat er op O. Soemba en Savoe geïnstitueerde kerken zijn, die weliswaar klein maar toch mondig en zelfstandig zijn, terwijl voorts betoogd wordt, dat hiërarchisch optreden tegenover deze kerken zonde is tegen den Koning der kerk en zonde tegen deze kerken. Laat onze Generale Synode zich dan ook wachten voor een hiërarchisch besluit over de taak van die mondig en zelfstandige kerken.

Tot zoover mijn formeele bezwaren tegen de voorstellen A. 1 en 2. Thans iets over den materieelen inhoud ervan. Ik begin bij A. 2. omdat ik daarvoor kort kan zijn. Gedeeltelijk met eigen woorden geef ik het voorstel nog eens verkort weer: „Het zendingswerk dient zelfstandig ter hand genomen te worden door de kerken van O. Soemba en Savoe”. De gespatieerd gedrukte woorden zijn letterlijk aangehaald uit het oorspronkelijke voorstel. Bij het gespatieerd gedrukte gedeelte moet de nadruk blijkbaar vallen op het woord zelfstandig. Immers het kan aan de kerken in Friesland, zooals aan die in geheel Nederland, bekend zijn, dat de kerken op O. Soemba reeds jaren geleden den zendingsarbeid ter hand genomen hebben. Zij hebben het bewijs geleverd, dat zij het zendingsbevel gehoord hebben en het ook willen gehoorzamen. Maar omdat zij zich terdege bewust zijn van haar kleine kracht, hebben zij zich reeds tot de Generale Synode van Groningen in 1946 gewend met het verzoek om geestelijken en stoffelijken steun, welke steun haar ook door die synode is toegezegd. Bij het vragen van dien steun hebben die kerken ongetwijfeld ook gedacht aan het bewaren van haar eigen interne kerkelijk leven, maar dat was voor haar stellig niet de hoofdzak. Uit ettelijke brieven, die door die kerken gezonden zijn en waarvan enkele gepubliceerd zijn, blijkt dat zij den gevraagden steun in de eerste plaats noodzakelijk achten en achten om haar zendingsroeping naar behooren te kunnen volbrengen.

En nu wil de part. synode van Friesland doen uitspreken door de generale synode, dat de kerken op Oost-Soemba haar zendingsstaak voortaan zelfstandig moeten volbrengen. Dit is te wonderlijker als wij ons herinneren, dat er destijds van de kerken in Friesland

stemmen opgegaan zijn, om voor den zendingsarbeid op Borneo samenwerking te zoeken met en steun te vragen van de kerken in Noord-Amerika. De kerken in Nederland zijn vergeleken met de kerken op Soemba veel en veel sterker, niet alleen wat zielental en draagkracht betreft, maar vooral ten aanzien van de opleiding der voorgangers. Er is onder de voorgangers van de kerken op Soemba niet een die den Bijbel in de grondtalen kan lezen. Zelfs bezitten ze behoudens een enkel Evangelie, den Bijbel niet in hun moedertaal. De Maleische vertaling, waarover ze beschikken, is bovendien allesbehalve volmaakt. En tenslotte zijn er praktisch geen voor hen toegankelijke hulpmiddelen, om hen de studie van de H. Schrift te vergemakkelijken. Als de zooveel rijker beelde kerken van Nederland voor haar zendingsarbeid wel steun mogen zoeken van kerken in Amerika, waarom zouden de kerken op Soemba het dan zelfstandig moeten doen?

Ja maar, zullen de voorstellers in Friesland misschien zeggen: „Hebt gij dan niet gezien, dat wij in ons voorstel B. 2. over steunverlening spreken?” Ik heb dat wel gezien en ik hoop ook dat voorstel te bespreken. Thans merk ik alleen op, dat daar gesproken wordt van eventuele steunverlening. Dat woord eventueel maakt sterk den indruk, dat de part. synode de mogelijkheid niet uitgesloten acht, dat de kerken op Soemba het zonder steun zouden kunnen stellen. En ik moet daaruit de gevolgtrekking maken, dat de part. synode zich blijkbaar geen juiste voorstelling gevormd heeft van de situatie waarin de kerken op Soemba verkeerden.

Toen de kerken op Oost-Soemba in de oorlogsjaren verstoken waren van alle contact met de kerken in Nederland hebben zij het bewijs geleverd, dat ze gehoorzaam wilden zijn en de kleine en gebrekkige krachten waarover zij beschikken, hebben zij aangewend om voort te arbeiden. De Heere heeft daarop Zijn zegen gegeven. Maar nu het contact weer hersteld is, mogen wij niet concludeeren, dat die kerken het verder ook maar met die gebrekkige middelen moeten doen.

In den tijd van Achab heeft de Heere aan de raven bevelen Elia van brood en vleesch te voorzien. De Heere is machtig om ook ds Agema op die wijze te doen onderhouden. Maar de kerk van Drachten zal daarop niet gaan speculeeren bij het opstellen van haar begroting voor het zendingswerk. Thans beveelt de Heere aan de kerk van Drachten te zorgen voor de toepassing van den door Hem gestelden regel, dat de dienaar zonder zorg van het Evangelie moet leven. Mocht te zijner tijd de verbinding verbroken worden, zoodat de kerk van Drachten door den Heere zelf verhandeld wordt haar missionaris te onderhouden, dan zal ongetwijfeld de Heere, hetzij door raven, hetzij door eene weduwe of op andere wijze voor zijn dienaar zorgen.

Zoo staat het ook met het zendingswerk op Oost-Soemba. Dat de taak van de kerken in Nederland in het algemeen en van de kerk van Zwolle in het bijzonder daar nog niet afgelopen is, wil ik aantoonen in een bespreking van den inhoud van het voorstel A. 1. der part. synode van Friesland.

Daarbij is het noodig te letten op wat de Heilige Schrift ons leert omtrent den arbeid van de planting der kerk, met name op de voorschriften die Paulus daartoe aan zijn helpers Timotheus en Titus geeft. In Titus 1:5-9 wordt aan Titus opgedragen van stad tot stad ouderlingen aan te stellen, terwijl dan voorts de eischen worden opgesomd waaraan die ouderlingen moeten beantwoorden. O.a. moeten zij in staat zijn „te vermanen door de gezonde leer en om de tegensprekers te weerleggen”. Uit het verband blijkt, dat hier niet slechts aan regeerouderlingen, maar stellig ook aan ouderlingen, die arbeiden in de leer en het Woord, moet worden gedacht (zie ook de Kantteekeningen en de Commentaar en de Korte Verklaring van Dr Bouma). En in 2 Tim. 2:2 lezen wij: „En hetgeen gij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, betrouw dat aan getrouwe menschen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren”. Dr Bouma wijst er in zijn Commentaar en in de Korte Verklaring op, dat dit bevel beoogt de continuïteit van de Evangelieprediking. De regels die Paulus in de aangehaalde brieven aan zijn helpers geeft, gelden ook thans nog. Bij haar zendingsarbeid moeten de kerken niet alleen aan anderen leeren te onderhouden al wat Christus bevelen heeft, maar zij (de kerken) moeten ook zelf onderhouden wat aangaande dien zendingsarbeid bevelen is.

In de Toelichting bij het voorstel van de part. synode wordt gezegd: „Daar zijn geïnstitueerde kerken op O. Soemba en Savoe. De kerk is daar dus geplant. Welnu, dan is daar voor onze kerken de zendingsstaak afgelopen”. Deze redeneering lijkt logisch, maar ik geloof, dat een voornaam ding over het hoofd wordt gezien, gelijk trouwens ook in het door de Toelichting geciteerde rapport van Commissie III der Amersfoortsche Generale Synode. Dat rapport zegt: „Welnu het heeft den Heere behaagd, daar in Soemba,..... kandelaren te plaatsen..... In de oogen van den verhoogden Christus zijn het toch kandelaren, die zijn volle heerlijkheid uitstralen.....” Wordt hier niet vergeten, dat bij een kandelaaar een ster hoort? Wanneer die ster er is, wil Christus hem in Zijn rechterhand nemen, maar zooals Titus en Timotheus dat deden in Paulus' dagen, zoo moet ook de hedendaagsche zendingsarbeider werkzaam zijn om nieuwe kandelaren rondom Christus te plaatsen, doch kandelaren met

sterren, opdat Christus die sterren in Zijn rechterhand kan nemen. In de Korte Verklaring van het laatste Bijbelboek schrijft professor Greijdanus over die sterren: „Dit beeld van ster wijst op de hooge roeping van het uitstralen van licht, en van het geven van leiding”.

De kerken mogen er dan ook wel op bedacht zijn, dat, wanneer er een nieuwe kerk geïnstitueerd wordt, een nieuwe kandelaaar geplaatst, hetzij in het vaderland, hetzij op het zendingsveld, dat bij dien kandelaaar een ster, bij die gemeente een engel behoort, in staat om door de gezonde leer te vermanen en de tegensprekers te weerleggen. Wanneer na tijden van inzinking en deformatie de Heere door Zijn Woord en Geest de kerk tot reformatie brengt, gebeurt het wel, dat op verschillende plaatsen de kerk opnieuw tot openbaring komt, zonder dat terstond het ambt van herder en leeraar vervuld wordt, om de eenvoudige reden, dat er niet voldoende getrouwe mannen zijn. Maar met dien toestand mogen de kerken geen genoegen nemen. Dan behoort er met voortvarendheid gearbeid te worden aan de opleiding van getrouwe mannen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te leeren. Inderdaad ziet men dit kort na een reformatie vrijwel altijd gebeuren. Toch is het de vraag of het jaar op jaar vacant blijven van verscheidene gemeenten, niet het gevaar meebrengt, dat men zoozeer aan dien toestand gaat wennen, dat men het min of meer als een normaal verschijnsel gaat beschouwen, dat er ook herderloze gemeenten zijn, terwijl zulks toch allermint is naar de norm van Gods Woord. Dat gevaar acht ik niet denkbeeldig en kan ook tot schade zijn voor het zendingswerk. Wanneer in ons land ergens een nieuwe kerk wordt geïnstitueerd, worden gewoonlijk een aantal ouderlingen en diakenen bevestigd, terwijl het daarna aan den nieuw gevormden kerkeraad wordt overgelaten om in samenwerking met de gemeente een herder en leeraar te beroepen. Soms duurt het geruimen tijd voordat het zoover komt, omdat de krachten of de middelen ontbreken. Dat is geen gezonde toestand, maar de nood dwingt er toe. Zoo'n kerk is dan wel geïnstitueerd, maar de institueering is nog niet af, zolang er geen herder en leeraar bevestigd is. Nu kunnen de bezwaren, die hieraan het gevolg zijn, in ons land nog eenigszins ondergaan worden, doordat predikanten van naburige gemeenten hulpdienst verrichten al of niet als consultant. Maar dat is een noodoplossing.

Wanneer evenwel op het zendingssterrein tot het

JEUGDLEVEN

Congreskampen Twente 1951

In vervolg op onze eerste mededeeling kan thans iets meer definitiefs bekend gemaakt worden over de jeugdkampen, die dezen zomer georganiseerd worden door de predikanten van de classis Enschede.

De veertig, die zich reeds hebben gemeld, hebben, voor zoover ze een datum-van-voorkoor noemden, allemaal gekozen de laatste week van Juli.

Dat kwam ons prachtig uit, en daarom is besloten, gelijktijdig in die week, van Maandag 23 tot Vrijdag 28 Juli, drie kampen te beleggen; te noemen: A, B en C. Mocht de liefhebberij zoo groot zijn, dat nog een vierde kamp noodig wordt, dan kan dat in de week ervoor of erna voor de lui, die van 23-28 moeilijk kunnen. Men schrijve dat dus eventueel.

Je hebt dus keuze uit drie mogelijkheden. In verband met de stijging van de levensmiddelenprijzen (want kampbewoners eten machtig veel) moet de deelnemersprijs iets omhoog, helaas. Daarin zijn dan echter alle kampkosten begrepen, ook tentenhuur etc. We doen 't verder zoo zuinig mogelijk. Sprekers en commandanten zijn gratis beschikbaar!

Kamp A. In „Lonnekermeer“-gebouw. Dat wordt zoo ongeveer 't luxe kamp! Stroomend water, enz. enz., prachtig gelegen. Kosten: f 20,-.

Kamp B. Op het „Lonnekermeer“-kampeerterrein. Kijk, dan ben je pas echt „uit”. Door de boomen heen, kun je aan den overkant van 't meer, de luxe-lui bekijken. Kosten: f 17.50.

Kamp C. Dan word je helemaal Indiaan. Een vrij terrein, dat we zelf kamprijp maken. Enkele kilometers van B. en A. af. Onder de rook van de stad, maar zoo vrij als een vogeltje. Kosten: f 15,-.

Over 't „onvolprezen Twente” zullen we maar geen lofzang aanheffen. De fiets komt natuurlijk mee. Lui, die op de fiets willen komen, zullen Zaterdag 21 Juli al moeten starten. We proberen dan zo langzamerhand voor je te krijen in Enschede.

Hoewel genoeg vrije tijd beschikbaar blijft voor ontspanning, krijgen we een degelijk menu voorgezet.

De Vogel zal doceren over „De prediking van Amos”, ds Veldman over „Liefde”, en ds de Wolff over „Arbeid”.

De overige drie, Zemel, Pels en van Dooren fungeren als kampcommandanten.

Hoewel de congrescommissie zorgt voor tenten, houden we ons aanbevelen voor fiksche, particuliere tabernakels. Dat spaart weer moeite en geld.

Jongelui uit heel 't lieve vaderland kunnen meedoen. Graag spoedig bericht van deelname aan ds G. van Dooren, Haaksbergerstraat 297, Enschede (niet mondeling, niet telefonisch, alléén schriftelijk!).

Je moet opgeven: naam, voornamen (voluit), leeftijd, volledig adres, en dan natuurlijk: kamp A. of B. of C. Willen de veertig, die zich reeds opgaven, na deze definitieve bekendmaking zich nog een keer melden? Graag, en dan ook met volledige gegevens.

De motorbrigade,
G. VAN DOOREN,
H. VOGEL.